

Ніна Денисюк

A37782

9(С2)

A.332

**Староолексіївці
присвячується**

**Рідне село – земна краса,
де в квітах – вранішня роса**

Миколаїв-2017

Зміст

Вступна частина	3
Не може жити на землі людина, не маючи своєї Батьківщини	4
Всьому завжди є свій початок	5
Часопис долі села	12
Легенда про діда Олексія	16
Легенда про сусідство	18
Вулиці села Староолексіївки	21
Вулиця Центральна	22
Вулиця Сумська	24
Вулиця «Куба»	26
Вулиця «Весела» або «Веселий куток»	27
У пам'яті народній	29
Хай мир запанує на рідній землі	30
Об'єкти сільського життя:	33
Дошкільний навчальний заклад «Чайка»	33
Староолексіївська школа I ступеня	36
Мають право на життя наш дитсадок і наша школа	42
Сільський медичний заклад	44
Святиня села – церква Різдва Пресвятої Богородиці	46
Сільський клуб та сільська бібліотека	52
Про магазини села	56
Пам'ятний об'єкт Староолексіївки	59
Про сільськогосподарські підприємства «Лан» та «Варяг»	61
Товариство з обмеженою відповідальністю «Лан»	62
Про назву товариства «Лан»	62
Товариство з обмеженою відповідальністю «Варяг»	66
Про назву Товариства «Варяг»	67
Незабутні спогади про рідне село	70
З любов'ю до життя, до рідних та до близьких	70
У нас наше село – найкраще	75
Незабутня картина першого побачення із селом	80
Прибули ми в село, коли достигав виноград 1943 року	84
Хліб – то життя	87
Я полюбила це село з тих пір, коли ще тут не жила	90
Рідне село у снах мого дитинства	94
Найкраще – незабутнє село	98
Спогади про рідне село – найкращі і найдорожчі	102
Родина Бойків із Староолексіївки	107
До Божого храму несуть люди свої і радощі, і жалі	108
Хай у села кінця не буде, а початок лиш живе!	127
Історія села в деяких періодичних виданнях	134
Роботи дітей недільної школи	137
Староолексіївка з висоти пташиного польоту	140
До читачів звертаюсь у заключнім слові	142
Незабутнє свято книги про село	143

бирай хату – вибирай сусіда» має жити і передаватись із покоління в покоління, бо без сусідів не можна, без них так важко; ще радість переживається якось непомітно, а горе... без підтримки, поради – неможливо. І тоді мудра Староолексіївка вирішила своїми сусідами вважати не населений пункт, який дуже боляче втрачати, а своїх дорогих незабутніх односельців-староолексіївців, різних за віком та вподобаннями, бо була впевнена, що вони, як ніхто, дорожать нею, гордяться, що живуть тут. Їй залишалось тільки пишатись своїми жителями, бо на цій землі найдзвінкіше звучать колядки, малиновим дзвоном чути шкільний дзвінок, найголосніше співають пташки і лунає дитячий сміх. Яке то щастя розуміти з роками, що поряд з тобою живуть порядні, надійні, подільчиві сусіди, готові завжди прийти на допомогу, коли потрібно, які не лишають у біді нікого сам на сам і які своєму рідному селу бажають росяних світанків, безхмарних ранків, процвітання, щасливої і світлої долі, а всім староолексіївцям-сусідам радості, благополуччя, миру і родинного затишку.

Вулиці села Староолексіївки

Пам'ятаю, коли вперше побачила фільм «Весна на Заречній улиці», а там почула пісню, слова якої пам'ятаються й досі:

*... но ты мне, улица родная,
и в непогоду дорога...*

У кожного з нас є своя рідна вулиця, на якій чека рідна батьківська хата, що світиться вікнами у вечірній час, вигадаючи нас з дороги.

Рідна вулиця... То вулиця, де ми живемо, спілкуємось із сусідами та односельчанами, по якій ходимо, їздимо, зустрічаємо і проводжаємо, йдемо і повертаємось...

*Різні вулиці є на землі – дуже довгі і надто широкі,
Є ще вулиці зовсім малі, є одно- і є в нас двобокі.
Ми на вулиці разом живем і зветься із давна сусіди,
Свою вулицю рідною зветь,
Долю просим, щоб минули біди.*

Вранці сонечко тільки встає – піднімається й вулиця зрання,
Бо турботами завжди живе кожна вулиця аж до смеркання.
І стихає лиш гомін тоді, як у вікнах будинків засяє
Оте світло, що ввечері вже
Із зірками чомусь розмовляє.
В різну пору вулиця в нас найчарівніша завжди буває,
Кожен вулицю рідною зве, а тому її не забувають.
Хай лелеки над нею летять – красивіша лиш буде з роками,
Бо в похмурі і сонячні дні рідна вулиця – завжди із нами.
Нехай у людей на вулиці лине сміх завжди веселий.
Нехай всюди рідна вулиця веселить міста і села.
Нехай кожна рідна вулиця ще ріднішою хай буде,
І на кожній нашій вулиці хай живуть лиш добрі люди.

Для жителів села Староолексіївки рідними вулицями назавжди залишаться Центральна і Сумська. Їх тут лиш дві, вони поряд одна з одною, і обидві найдорожчі для тих, хто тут живе. Відомо здавна, що назви вулицям здебільшого дарують самі жителі. Схвально, що староолексіївських вулиць декомунізація не торкнулась, бо назва їм дарувалась від душі та з добрими намірами на майбутнє життя.

Вулична дорога може об'єднувати як два ряди будинків, так і один, і саме від того вулиця зветься як двосторонньою, так – і односторонньою. По двосторонній вулиці номери будинків ідуть з одного боку непарні, з іншого – парні, а по односторонній – йдуть за порядком. Під час першого заселення села тут вулиця була лиш одна, з другим заселенням їх стало дві, та кожен з їхніх жителів завжди пам'ятав, що їх батьківська хата тримається чотирма кутами. А тому так розпорядилася доля, щоби ці дві вулиці жили, маючи чотири назви.

Вулиця Центральна

Закладка цієї вулиці була розпочата 1925 року з приїздом перших жителів німців-колоністів у напрямку з півдня на північ. Саме жителям хутора Новий Шпейер належить

при пораді працівників місцевої влади планування вуличної дороги, місць зведення будинків і виділення для переїзду з одного на інший бік, для зручності, щоби не об'їжджати, провулків, деякі з них збережені і досі. Довгий час у селі вулиці жили без назви, лиш згодом у 60–70-х роках виникла потреба їх мати при доставці газу в балонах до кожного подвір'я, при складанні списків на вибори, а сьогодні у кожного громадянина в паспорті вказується адреса місця проживання з назвою вулиці і номера будинку.

Сама ж назва вулиці Центральна відповідає дійсності, її ще можна звати головною вулицею села. Вона тут найдовша, найстарша, з найбільшою кількістю проживаючих, і на ній знаходяться всі необхідні для життя об'єкти: дитячий садок, школа, церква, магазини, фельдшерський пункт, сільський клуб та бібліотека, і всі вони поряд з житловими будинками. Не всі вулиці можуть гордитись двома автозупинками: одна при в'їзді, друга – в центрі. На зупинки сходяться жителі села і чекають тут на приїзд маршрутки «Новокатеринівка – Вознесенськ» і автобуса «Миколаїв – Новокатеринівка». Обабіч вуличної дороги впорядковані придвірні діляночки, а біля кожного будинку свій тин, перед яким ваблять очі квітки своїм розмаїттям: яскраві, неповторні, духмяні, які цвітуть з ранньої весни до пізньої осені. Таке складається враження, що в цьому селі кожна господиня висаджує свої улюблені квітки, які ваблять очі всіх, хто тільки проходить і проїжджає. Здається, що самі квітки біля кожного будинку хочуть підкреслити красу Центральної вулиці села. Майже біля кожного двору під тином пофарбовані різними кольорами лавки для відпочинку. Будинки охайно побілені, а біля кожного з них навесні цвітуть фруктові дерева, а влітку та восени ваблять зір достиглі фрукти. Кожен проживаючий тут впевнений у красі своєї рідної вулиці.

Так розпорядилася доля, що в рік видання книги по вулиці Центральній у селі Староолексіївці проживають родини: Хустік О.Є., Драбовецьких, Кареліних, Охоти, Кирилюк, Ленко, Андрушкевич, Кузьменко, Хвостенко, Мокренко, Зарічних, Апостол, Вовк, Невянцевих, Мацко, Халіман, Прокоф'євих, Крючкових, Поштаренко, Зінов'євих, Юрчук, Козуб, Грабовських, Попадіних, Семенюк, Василик, Павлових, Ротару, Буняк, Семенюк М., Лучкових, Захарук, Нестеренко, Іванець, Мітру, Бойко, Білоус, Крамарчук, Вакараш, Радченко, Жукових, Прокопенко, Антонюк, Дацко, Міжгірякових, Козак, Іванчук, Баранюк, Самардак, Бойчук, Дорош, Стаховських, Хустік О.М, Добрянських, Кучеренко, Сороки, Рябуш, Скринька, Лазарчук, Кучуріних, Ужви, Велічко, Сербул, Мариновських, Івасєвих.

Вулиця Сумська

Село Староолексіївка стало тим селом, яке в 60-х роках ХХ століття прийняло у свою сім'ю переселенців із Сумської області, серед яких прибули родини Шульги, Говорухи, Валюх та інші. Приїжджали сюди сім'ями і починали жити на новому місці. Цей період

приживання і до людей, і до місцевості в усі часи був болісним. Усе бачене тут порівнювалось із тим, що було там, на попередньому місці проживання. Щемно було на душі, коли щось не виходило, і на хвилинку ставало тепліше, коли щось вдавалось, і саме тоді пригадувалось усе приємне та пережите на рідній Сумщині, бо для людей, що приїхали сюди і прожили тут не одне десятиріччя, при зустрічах у розмові можна почути: «А

у нас там...» На знак того, що все своє життя приїжджі сумчани пам'ятатимуть свій рідний край, де народились і звідки приїхали сюди, вирішили свою вулицю, на якій зводили свої будинки і поселились, назвати Сумською, бо весь час сумували за тим, що їхнє родове коріння не тут, а далеко звідси. Дуже хочеться вірити, що діти і внуки переселенців із Сумщини обов'язково пам'ятатимуть, звідки родом їхні батьки та діди.

Ця вулиця стала односторонньою, розміщена паралельно Центральній у бік сходу сонця, де перед її закладкою знаходився колгоспний сепараторний пункт, а неподалік стояла викопана і вимурована криниця з прохолодною водою. Як і по вулиці Центральній, тут привабливі будинки туляться один до одного, а їхні дахи першими приймають промені сходу сонця і дарують їх землі, на якій усе росте, квітує, і від того Сумська вулиця стає красивішою. А далі на південний схід від неї видніються господарські споруди сільськогосподарських підприємств села Староолексіївки ТОВ «Лан» та ТОВ «Варяг», на північному сході за Сумською вулицею знаходиться священне місце села, до якого ніколи не заросте стежка, бо там вічним сном відпочивають усі, хто своїм буттям і працею прикрашав староолексіївську землю. Світла пам'ять про них житиме завжди.

Вулиця Сумська – перша з боку села Новокатеринівка, в її назві увіковічено пам'ять про переїзд переселенців із Сумської області. На сьогодні село Староолексіївка – одне з тих сіл, яке може з гордістю заявити про те, що не в кожному населеному пункті є Сумська вулиця, хоч у селі Катеринівка є вулиця Широколанівська, а в селі Весняна Квітка є вулиця Житомирська.

Сьогодні по вулиці Сумській проживають представники родин: Шейко, Гапчук, Грицько, Говорухи, Бондаренко, Вакараш, Комарницьких, Плахтіних, Шульги, Лісничек, Ляшко, Андрушкевич, Репич, Ільницьких, Миргородських, Слободанюк, Ріпак, Кухарук, Колесник, Скриньки, Лазарчук, Копач, Бойко, Кушик, Жабіних, Дорош, Радченко, Ротару, Кареліних.

Вулиця «Куба»

Мабуть, не тільки сам Христофор Колумб, який відкрив у 1492 році Кубу, а й жоден із жителів цієї країни, що займає однойменний острів з іншими островами і острівцями із групи Великих Антильських островів у Карібському морі, ніхто й ніколи, на мою думку, не здогадався, що у нас,

в Україні, на Миколаївщині, у Веселинівському районі є своя «Куба». «Островом свободи» Кубу стали звати там, на далекому від нас континенті, після кубинської революції, де й сьогодні безкоштовна освіта, медичне обслуговування – не тільки безкоштовні, а й одні з найкращих у світі, де процвітає туризм, бо Куба – багата країна на пляжний відпочинок. (Із книги «Країни світу. Енциклопедичний словник», укладений Чумаковою Н. Х.; ВД «Школа», 2008. – 384 с.).

А тут, у селі Староолексіївці, яка віддавна славилась багатими водами своїх ставків, два з них – один більший, другий – менший, були особливими. Вони з обох боків обмивали городи і будинки в'їзної частини вулиці Центральної. Через край наповнювались ставки навесні від таяння снігів, влітку й восени – від великих дощів. Любили тут посидіти на березі і половити рибу рибалки, як жителі Староолексіївки, так і гості села. І тільки взимку повноводність староолексіївських ставків спиняли морози та сніги і на радість дітворі – льодова ковзанка. Та була одна особливість – від своєї повноводності ставки могли так розливатись, що об'єднували свої ставкові води, і тоді в'їзна частина вулиці Центральної на деякий час ставала

відрізаною від всього села. Дехто жартував тоді, що сюди не добратися, ні пройти, ні проїхати, хоч перебирайся транспортом діда Мазая до свого будинку. Не одному батьку, коли той переносив на плечах своє «чадо» через воду, пригадувались слова пісні «Куба – любов моя».

Можливо б, не було тут Кубинської вулиці, якби не жив на цьому кутку дід Марко на прізвище Піпко. Декому зі староолексіївців цей чоловіча нагадував самого Фіделя Кастро – головного керівника Кубинської країни. Схожість діда Марка з Фіделем була очевидною через дідову бороду і вміння жартувати. З початку видуманого порівняння дивувався зі свого прозвища і сам дід Марко, а згодом звик до нього і на запитання:

– Фідель Кастро, як здоров'ячко? – відповідав:

– Всьо о-кей!..

Була якось у Староолексіївці однієї літньої пори, йшла вулицею і сама стала свідком однієї зустрічі та почула діалог. Їхали по Центральній двоє вже літніх чоловіків, обоє на велосипедах (цей вид транспорту тут у селі дехто зве педальним конем – прим. автора). Один їхав з півдня на північ, а другий навпаки – з півночі на південь. Привітавшись один до одного, зупинились, поручкались, а тоді:

– Ти де крутиш педалями?

– На Кубу!

– До кого?

– Та до...

І назвав невідоме мені прізвище.

На почуте можна було тільки посміхнутись.

Проїшли роки, змінились часи, і сьогодні на вулиці з народною назвою «Куба» доля розпорядилась жити родинам: Баранюк, Гоголь, Піпко, Тулбу, Бондар, Федоренко, Грабовських, Федчик, Потапенко, Слесар, Рудих.

Вулиця «Весела» або «Веселий куток»

Це було місце протилежної частини від Куби – початку в'їзної частини Центральної вулиці. Багато хто й сьогодні величає цю частину вулиці з боку залізничної колії російською мовою «Улица Весёлая». Таку назву подарувати міг

тільки той, хто дружив із жартами, а підтримати його могли жителі, які розуміли зміст українського прислів'я «Народ скаже, як зав'яже».

Та головними дійовими особами залишались, звичайно, ті, хто проживав там, бо саме такі жителі могли підтверджувати вуличну назву. І так сталося, що судилося жити там тим староолексіївцям, які не тільки вміли працювати, а й могли

свій відпочинок інколи поєднувати із вживанням отого градусного напою, який у народі кличуть «спотикач», від якого язик міг «заплітатись» або «розв'язуватись», ноги – заплутуватись, і мізки починали діяти чуднувато, що й дії не контролювались.

І саме тоді починались веселі дієства Веселої вулиці. Спочатку звучали пісні, після яких починались голосні «веселі» розбірки, які нерідко закінчувались вуличними бійками, і тоді вже комусь було невесело, а комусь треба було втручатись...

Тільки десь опівночі стихала вулиця «Весела», а вже рано-вранці, коли виганялись корови на пасовище, – перебирались з посмішкою події сільської вулиці із народною назвою «Весела».

На 2017 рік тут, у селі Староолексіївці, по названій жителями вулиці «Весела» проживають представники родин: Грицько, Албулових, Іванових, Дорош, Оначенко, Шульги, Грабас, Побережних, Бойко, Ігнатєвих, Кучерук, Черніциних, Петрів, Рибак, Сокольникових, Купчик, Марущак, Грабас, Охоти, Стаховських, Андрушкевич, Обляк.